

Bibliografie

1. Curriculum pentru Educație Timpurie, Lyceum, Chișinău, 2019.
2. Petrovici, C., Didactica activităților matematice în grădiniță, Polirom, Iași, 2014.
3. Lupu, C., Didactica matematicii pentru învățământul preșcolar și primar, Cuba, București, 2006.
4. Neagu, M., Beraru, G., Activități matematice în grădiniță, Polirom, Iași, 1997.
5. Столяр, А.А., Формирование элементарных математических представлений у дошкольников, Просвещение, Москва, 1991.

EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE DEZVOLTARE A MEMORIEI COPIILOR PRIN INTERMEDIUL ORELOR DE DANS

Iurie CIBRIC, lector

Summary

The article presents arguments that confirm the contribution of dance classes in the efficiency of the development of children, in particular of memory.

Numeroasele achiziții ale acestui stadiu sunt condiționate și de transformările pe care le înregistrează memoria copilului. Prima schimbare vizibilă este creșterea volumului ei. Mai ale» preșcolarii mari își însușesc foarte multe elemente de experiență personală și conținuturi de învățare. Memorarea involuntar este încă foarte amplă; tot ceea ce le suscită interesul și plăcerea este repede întipărit. Ritmicitatea și sonoritatea lui Ilustrează de asemenea memorarea la această vârstă, adesea cu neglijarea înțeleșului, și deci rămânând pe seama memoriei mecanice.

Conținutul memorării este constituit din rezultatele observațiilor directe, din ceea ce face efectiv, din dialogul cu adultul, din povești și povestiri, din cântece, din poezii etc. În mare parte, memoria de acum este una verbală, întrucât preșcolarul verbalizează tot ceea ce face și vede. Evident, nu veți putea memora conținuturi

abstracte, relații logice complexe. Memoria lui continuă să fie *concretă*. O parte însemnată a conținuturilor ei este reprezentată de experiența personală de viață, acum punându-se bazele acesteia și constituindu-se primele amintiri. Păstrarea începe să fie mai întinsă în timp; până la 4-5 ani, păstrarea unor evenimente mai deosebite este de câteva luni. După 5 ani se constituie amintirile, adică se rețin acele evenimente deosebite, cu mare încărcătură afectivă, cu multe detalii situative, însă raportările spațio-temporale sunt relativ vagi și cu goluri care le dau un caracter fragmentar, dar chiar și așa, tot contribuie la realizarea identității de sine.

Actualizarea poartă, la rândul ei, câteva caracteristici ale statului pe care îl discutăm. Astfel, recunoașterile sunt relativ dificile, mai ales la preșcolarii mici, care uneori nu-i mai identifică pe cei apropiați, dacă nu i-au văzut de multă vreme.

Fenomenele se explică atât prin limitele păstrării, cât și prin caracterul încă global al percepțiilor și reprezentărilor.

În ceea ce privește reproducerea, ea are multe asemănări cu întipărirea. Copiii reproduc ușor ceea ce i-a impresionat, ceea ce are ritm și rimă, ceea ce este legat de universul lor. Reproducerea poveștilor și a povestirilor este ușurată dacă actualizează mai întâi sintagmele de tipul „A fost odată ca niciodată...”. Dar preșcolarii mici au nevoie de un mai mare ajutor, fie în forma începuturilor de frază, fie în forma întrebărilor succesive. Cei mari însă au rezultate mult mai bune. Ei reușesc să redea, fără greș, succesiunea evenimentelor și să restabilească ordinea imaginilor care le ilustrează, folosind epitete adecvate cu care creionează expresiv personajele și memorează textual exprimările lor caracteristice, iar dacă le dramatizează, dovedesc o mare adaptare verbală la rolul jucat. Le este mai greu să-și facă intrarea în scenă la timp și deci au nevoie de intervenția adultului.

În acest stadiu, se manifestă uneori un fenomen specific, și anume *reminiscența*, mai ales la preșcolarii mici și mijlocii. Dacă ei au asistat la un eveniment cu totul deosebit, în etapa imediat

următoare, nu pot relata nimic, dar a doua zi pot reproduce chiar aspecte de detaliu. Fenomenul se explică prin inducția negativă generată de impresia puternică provocată de acel eveniment.

În preșcolaritate se înregistrează încă o schimbare semnificativă, și anume se instalează treptat mecanismele memoriei voluntare. Fenomenul a fost studiat cu atenție de Decroly, Claparede, Piaget și Istomina. La început, acest nou reglaj se realizează în contextul jocului. Istomina a demonstrat printr-un experiment simplu această valoare a jocului, de a face posibilă subordonarea acțiunii mnezice la scopul activității. Astfel dacă li s-a cerut copiilor să memoreze 10 cuvinte, denumiri ale unor produse de băcănie, rezultatele au fost slabe. Dacă aceleași cuvinte au apărut ca sarcină în jocul „de-a magazinul” efectul a fost surprinzător. Prin urmare, activitatea de joc este cea, care, prin scopurile, conținutul și condițiile sale de desfășurare, facilitează înțelegerea de către copii a relațiilor mijloc-scop, adică a faptului că el trebuie să facă ceva ca să poată ține minte.

Dezvoltarea relațiilor voluntare în memorie și în întreaga viață psihică este o latură importantă a pregătirii copiilor pentru școală [1, p. 156-159].

Memoria și procesul de învățare

Felul în care copilul reușește să asimileze și ulterior să pună în practică ceea ce învață este esențial pentru evoluția sa. Iar unul dintre factorii importanți în acest sens este memoria, un proces complex, care la copiii cu vârste între 6 și 7 ani se afla într-un continuu proces de dezvoltare. Acesta implică deopotrivă memoria pe termen scurt (capacitatea de a reține informația pentru câteva secunde), memoria activă (abilitatea de a reține informația timp de mai multe minute și de a opera cu ea) și, în fine, memoria de lungă durată (capacitatea de a reține informația pentru o perioadă mai lungă de timp). Spre exemplu, atunci când copilul recită o poezie, mai întâi este pusă în funcțiune memoria de scurtă durată (copilul trebuie să rețină secvențe din strofele poeziei), apoi cea activă (trebuie să recite strofa

propriu-zisă fără să privească mult timp la tablă) și, în cele din urmă, este activată memoria de lungă durată (prin reținerea cuvântului, a sensului acestuia și prin capacitatea de a recita ulterior, fără a fi nevoie să mai privească, felul în care cuvântul este scris pe o tablă). Antrenarea memoriei și exersarea diferitelor tehnici de memorare reprezintă un exercițiu util pentru copiii de vârstă preșcolară, pe care părinții îl pot sprijini cu succes. De altfel, există numeroase metode prin care memoria copiilor poate fi stimulată și pe care, cu puțină pricepere, orice părinte le poate pune în practică.

Jocurile de memorie

Există în comerț numeroase jocuri concepute în mod special pentru a stimula memoria copiilor. Printre cele mai populare se numără jocurile cu cărți, în cadrul cărora copiii trebuie să facă perechi, întorcând cartonașele similare din cât mai puține încercări. Astfel de jocuri există actualmente și în variantă electronică, astfel încât puteți folosi în mod creativ gadgeturi precum tableta sau laptopul pentru a îmbunătăți memoria copilului. Jocurile cu rime reprezintă și ele o modalitate atractivă de stimulare a memoriei [8].

Exercițiile zilnice de memorie

Nu toți copiii au aceeași capacitate de memorare. Unii memorează foarte ușor, în timp ce altora le trebuie mai mult timp pentru a memora ceva. Memoria poate fi însă îmbunătățită prin exerciții zilnice variate. Repetați împreună ceea ce copilul are de memorat pentru școală, inventați competiții de memorare și ajutați-l pe copil să înțeleagă că memoria este un proces activ, pe care îl poate îmbunătăți prin exerciții repetate. Odată ce va înțelege acest lucru, copilul se va simți mai încrezător în forțele proprii și se va descurca mult mai bine în rezolvarea sarcinilor ce implică memoria copilului. Jocurile cu rime reprezintă și ele o modalitate atractivă de stimulare a memoriei.

Tehnici pentru dezvoltarea memoriei copilului

„Îmbunătățirea generală a memoriei la copil se leagă de starea de relaxare, astfel că mulți specialiști propun tehnicile de mind

fulness. Relaxarea duce la scăderea stresului și diminuarea gândurilor necontrolate. Astfel, după aplicarea tehnicilor de mindfulness, copiii pot prezenta o ameliorare a semnelor de ADHD, precum și a comportamentului agresiv. Memoria verbală este îmbunătățită de ascultarea muzicii, precum și de cântatul la un instrument muzical, pentru că muzica stimulează lobul temporal stâng din creier, care este de asemenea implicat în procesarea verbală. „Memoria de lucru este îmbunătățită de exercițiile fizice, acestea fiind eficiente mai ales la copiii cu dificultăți de învățare”, adaugă dr. Oana Maria Popescu. Nu degeaba se spune că „repetiția este mama învățării”. Dacă repeți de mai multe ori o poezie, spre exemplu, sfârșești prin a o ține minte. Totuși, în cazul copiilor, trebuie să o folosești cu înțelepciune, prin asociere vizuală sau auditivă ca să devină eficientă. Spre exemplu, învațați împreună o poezie dintr-o cântecică viu colorată, care să-l ajute pe copil să memoreze mai ușor versurile. Așadar, asocierea reprezintă o altă metodă eficientă de îmbunătățire a memoriei copilului. Ca să fii sigur că informația se fixează mai ușor, încearcă să o asociezi cu ceva cunoscut și plăcut de copil. Iar vizualizarea îmbunătățește considerabil procesul de memorare. Un termen greu va fi mai ușor de reținut dacă îl asociezi cu o imagine. Divizarea presupune să rupi informația în mai multe bucăți ca să o faci mai ușor de reținut [10].

Suntem de părerea că din momentul practicării orelor de dans, de rând cu alte activități și exerciții care contribuie nemijlocit la procesul de dezvoltare a memoriei copilului, acest proces se eficientizează. În procesul de învățare a unui dans, mai întâi, profesorul le face cunoștință cu istoria, zona de proveniență și tradițiile poporului cărui aparține acest dans. Copiii sunt rugați să memoreze aceste detalii. Mai apoi copiii audiază muzica caracteristică dansului dat. Profesorul le explică care este măsura muzicală și ritmul acestei piese, detalii care tot trebuie să memoreze. Nemijlocit, în procesul de învățare a dansului, conform metodicii, se merge de la simplu la complex. Mai întâi, se învață, se repetă și se

memorizează pasul caracteristic de bază al dansului dat. În etapa a doua, câte o compoziție de mișcări, care, ulterior sunt unite într-un dans. Când vorbim de dansul popular, un rol important în procesul de dezvoltare a memoriei o au strigăturile. Copiii trebuie nu doar să memoreze și interpreteze corect mișcările de dans, dar și să recite corect și expresiv strigăturile. Aceste detalii trebuie repetate și memorizate, pentru a obține o armonie și performanță în interpretarea dansului.

O importanță deosebită îi aparține și trenajului clasic. Acesta este un complex de exerciții din dansul clasic care sunt executate atât la bară, cât și în mijlocul sălii. Conform metodologiei de predare-învățare a trenajului clasic, este primordială noțiunea de „pătrat muzical”. Această noțiune presupune executarea aceluiași exercițiu cu ambele picioare, fiind repetat în față și în spate.

Deci, repetând sistematic aceste exerciții și strigături, copiii, de rând cu satisfacția de la muzică și dans, își antrenează memoria, eficientizând acest proces integral.

Bibliografie

1. Crețu, T., Psihologia vârstelor, Polirom, București, 2009.
2. Racu, Ig., Racu, Iu., Psihologia dezvoltării, Chișinău, 2019.
3. Șchiopu, U., Verza, E., Psihologia vârstelor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997.
4. Nastase, V. D., Dans sportiv. Metodologia performanței, Editura paralela 45, București, 2011.
5. Nastase, V.D., Dans sportiv. Compendiu din tehnică și tactică de bază, Editura Paralela 45, București, 2011.
6. Ginot, Is., Michel, M., Dansul secolului XX, Editura Art, București, 2011.
7. Constantinescu, Gr., O istorie în pași de dans, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011.
8. Beneficiile dansului în dezvoltarea copilului. www.copil.ro [07.04.2019].
9. Importanța dansului în dezvoltarea copilului. www.farmaciata.ro [08.04.2019].